

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Opolu

LOP.410.001.07.2018

P/18/001

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Opolu

ul. Krakowska 28, 45-075 Opole

T +48 77 449 70 00, F +48 77 449 70 44

lop@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/18/001 - Wykonanie budżetu państwa w 2017 r.
Jednostka kontrolowana	Urząd Miejski w Oleśnie, 46-300 Olesno, ul. Jana Pieloka 21 ¹
Kierownik jednostki kontrolowanej	Sylwester Lewicki, Burmistrz Olesna od dnia 5 grudnia 2006 r. ² (dowód: akta kontroli str. 2-7)
Podstawa prawna	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o <i>Najwyższej Izbie Kontroli</i> ³
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli – Delegatura w Opolu
Kontroler	Marek Dudek główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LOP/15/2018 z dnia 18 stycznia 2018 r. (dowód: akta kontroli str. 1)

II. Cel i zakres kontroli

Celem kontroli było dokonanie oceny prawidłowości zaplanowania oraz wykorzystania i rozliczenia przez Urząd, pod względem legalności, rzetelności i gospodarności, udzielonych Gminie Olesno z budżetu państwa dotacji przeznaczonych na realizację zadań zleconych z zakresu administracji rządowej, tj. na:

- wsparcie rodzin w ramach Programu *Rodzina 500+*⁴;
- świadczenia z funduszu alimentacyjnego⁵.

Podstawą sformułowania oceny wymienionych wyżej obszarów były w szczególności działania kontrolne obejmujące analizę przyznania, wykorzystania i rozliczenia ww. dotacji.

Szerszy opis działań kontrolnych przedstawiono w części V Wyniki kontroli.

III. Charakterystyka kontrolowanej jednostki

W 2017 r. Gmina otrzymała z budżetu państwa⁶ dotacje w łącznej kwocie 17 847 062,55 zł, z której wykorzystano 17 661 719,44 zł (tj. 98,96%), przeznaczone zarówno na zadania własne (w zakresie funduszu sołeckiego, opieki przedszkolnej dla dzieci w wieku do lat 5, utrzymania szkół podstawowych, opłacania składek na ubezpieczenie zdrowotne za osoby otrzymujące zasiłki stałe z pomocy społecznej, udzielanie zasiłków okresowych z pomocy społecznej, utrzymania Ośrodka Pomocy

¹ Dalej: Urząd.

² Dalej: Burmistrz.

³ Dz. U. z 2017 r. poz. 524; dalej: ustawa o *NIK*.

⁴ Na podstawie ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o *pomocy państwa w wychowywaniu dzieci* (Dz. U. z 2017 r. poz. 1851 ze zm.).

⁵ Na podstawie ustawy z dnia 7 września 2007 r. o *pomocy osobom uprawnionym do alimentów* (Dz. U. z 2017 r. poz. 489 ze zm.).

⁶ Część 85/16, której dysponentem był Wojewoda Opolski.

Spółecznej w Oleśnie⁷, dożywiania, utrzymania dróg gminnych oraz pomocy materialnej dla uczniów), jak i na zadania zlecone z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone ustawami, a także realizowane przez Gminę na podstawie porozumień z organami administracji rządowej (obejmujące: zwrot podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej; wsparcie społeczności romskiej; prowadzenie spraw obywatelskich i obronnych; aktualizację spisu wyborców; zadania z zakresu obrony cywilnej; zakup podręczników; realizację rządowego *Programu Ograniczania Przestępczości i Aspołecznych Zachowań „Razem Bezpieczniej” im. Władysława Stasiaka*; potwierdzanie uprawnień do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych; opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne dla osób otrzymujących świadczenia pielęgnacyjne, specjalne zasiłki opiekuńcze lub zasiłki dla opiekuna; udzielanie specjalistycznych usług opiekuńczych; wypłatę zryczałtowanych dodatków energetycznych; wypłacanie wynagrodzeń dla opiekunów prawnych osób ubezwłasnowolnionych; przyznawanie i wypłatę świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz zasiłków dla opiekunów; przyznawanie i wypłatę świadczeń wychowawczych, wspieranie rodzin oraz zadania związane z Kartą Dużej Rodziny).

Do efektów uzyskanych ze środków dotacji otrzymanych przez Gminę Olesno ze środków budżetu państwa zaliczyć można m.in.: a/ wypłacenie producentom rolnym na podstawie 787 wniosków kwoty 746 341,90 zł tytułem zwrotu części podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego; b/ przebudowę ul. Wronczyńskiej, ul. Jana Kilińskiego i ul. Grunwaldzkiej w Oleśnie (w ramach *Programu rozwoju gminnej i powiatowej infrastruktury drogowej na lata 2016-2019* uzyskano kwotę 1 571 800,96 zł); c/ przeprowadzenie szkolenia obronnego dla 42 osób; d/ przekazanie bezpłatnych podręczników dla 1 308 uczniów (o wartości 186 486,11 zł); e/ wyposażenie 5 szkół podstawowych w tablice interaktywne, interaktywne monitory dotykowe o głośniki (w ramach programu *Aktywna tablica* wydankowano 69 900 zł); f/ sfinansowanie 3 710 h specjalistycznych usług opiekuńczych za kwotę 68 668,74 zł; g/ zakup 28 309 posiłków dla 185 osób, a także wypłata 635 jednorazowych świadczeń na zakup posiłków lub żywności dla 326 osób (za kwotę 270 653,42 zł).

(dowód: akta kontroli str. 263-267)

IV. Ocena

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie⁸ wykorzystanie przez Gminę Olesno dotacji otrzymanych w 2017 r. z budżetu państwa na realizację zadań zleconych z zakresu administracji rządowej, obejmujących przyznawanie i wypłatę świadczeń wychowawczych oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Uzasadnienie oceny ogólnej

W Urzędzie zapewniono prawidłowe ujęcie w budżecie na 2017 r. kwot dotacji z budżetu państwa na realizację zadań objętych szczegółowym badaniem NIK, które otrzymano w kwotach zapewniających bieżącą ich realizację bez angażowania środków własnych Gminy Olesno. Ponadto ustalono, że dotacje te zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem i terminowo rozliczone, a kwoty niewykorzystanych w 2017 r. dotacji zostały zwrócone do budżetu Wojewody Opolskiego bez konieczności uiszczania odsetek za nieterminowy zwrot.

⁷ Dalej: OPS.

⁸ W kontroli wykonania budżetu państwa w 2017 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej ani dla negatywnej stosuje się ocenę opisową.

Dokonując oceny prawidłowości planowania, wykorzystania i rozliczenia objętych kontrolą NIK dotacji nie stwierdzono nieprawidłowości, a ustalenia stanu faktycznego dotyczące stosowanych w Gminie Olesno zasad obliczania kosztów obsługi zadań wynikających zarówno z przepisów ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, jak i z przepisów ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów wskazują, że w tym zakresie uwzględniono stanowisko prezentowane przez dysponenta środków dotacji przekazywanych na ich realizację.

V. Wyniki kontroli

1. Planowanie dotacji z budżetu państwa na realizację zadań

Opis stanu
faktycznego

1.1. Szacunki wielkości środków finansowych niezbędnych do realizacji w 2017 r. przez Gminę Olesno Programu Rodzina 500+ oraz przyznawania i wypłacania świadczeń z funduszu alimentacyjnego ustalano na podstawie danych zawartych w przekazywanych w 2016 r. do OUW przez jednostkę organizacyjną Gminy – Ośrodek Pomocy Społecznej w Oleśnie⁹ miesięcznych zapotrzebowań i sprawozdań rzeczowo-finansowych z realizacji zadań z zakresu świadczenia wychowawczego oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Skarbnik Gminy wyjaśniła, że do dysponenta części 85/16 budżetu państwa nie przekazywano żadnych innych dokumentów dotyczących szacunków wielkości środków finansowych niezbędnych Gminie Olesno do realizacji w 2017 r. zadań związanych z przyznawaniem i wypłacaniem świadczeń wychowawczych oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego¹⁰. Były Skarbnik Gminy¹¹ wyjaśnił m.in.: (...) w 2017 r. i w latach wcześniejszych od samego początku wprowadzania Programu Rodzina 500+ był on objęty szczególnym zainteresowaniem i nadzorem ze strony kierownictwa Urzędu Miejskiego (...) Zespół roboczy złożony m.in. z Sekretarza Urzędu, Pełnomocnika Burmistrza, Kierownika OPS w Oleśnie oraz służb merytorycznych i finansowych (...) dokonywał oceny i analizy zbieranych materiałów dostarczanych przez merytoryczne komórki i przez OPS. Materiały przygotowane np. przez Wydział ewidencji ludności urzędu (baza statystyczna rodzin, dietności) pozwalały dokonać możliwie trafnych szacunków wielkości środków finansowych niezbędnych do realizacji tych ważnych zadań zleconych. Stworzona na początku baza osób uprawnionych jest wykorzystywana do celów bieżących, podlega ocenie, zmianom, weryfikacji danych itp.

(akta kontroli str. 87-88, 115, 247-261, 284-311, 340-347, 363-394, 446, 452)

1.2. W uchwale nr XXX/211/16 Rady Miejskiej w Oleśnie z dnia 22 grudnia 2016 r. w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Olesno na 2017 r. kwoty dotacji z budżetu państwa na zadania zlecone, w tym na wsparcie rodzin w ramach Programu Rodzina 500+ (w kwocie 7 860 000 zł) oraz na pomoc osobom uprawnionym do alimentów (w kwocie 3 719 000 zł¹²) ujęto w wysokościach wynikających z informacji

⁹ Dalej: OPS.

¹⁰ Pismem z dnia 9 czerwca 2017 r. Wojewoda Opolski w związku z rozpoczęciem prac nad projektem budżetu państwa na 2018 r., wystąpił do Burmistrza o sporządzenie informacji w zakresie przewidywanego wykonania planu dotacji w 2017 r. m.in. w ramach rozdziału 85501 Świadczenie wychowawcze i rozdziału 85502 Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego klasyfikacji dochodów i wydatków publicznych, o której mowa w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1053 ze zm.).

¹¹ W okresie od dnia 1 października 1997 r. do dnia 3 lipca 2017 r.

¹² Obejmującej również świadczenia rodzinne oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego.

otrzymanych od Wojewody Opolskiego¹³ na podstawie art. 143 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o *finansach publicznych*¹⁴, tj. zgodnie z przyjętym przez Radę Ministrów projektem ustawy budżetowej na 2017 r. Po ogłoszeniu ustawy budżetowej na rok 2017 z dnia 16 grudnia 2016 r.¹⁵ Wojewoda Opolski¹⁶ poinformował Gminę, stosownie do wymogu wynikającego z art. 148 pkt 1 ww. ustawy, o przyjętych w ustawie budżetowej na rok 2017 kwotach dotacji na zadania zlecone (w tym na świadczenie wychowawcze w kwocie 7 346 000 zł oraz na świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego w łącznej kwocie 3 600 000 zł).

(akta kontroli str. 41-53, 59-63, 131, 284-303)

1.3. W dniu 29 września 2017 r. Gmina złożyła w OUW – stosownie do terminu wynikającego z art. 6 ust. 3 ustawy z dnia 15 września 2017 r. o *szczególnych rozwiązaniach zapewniających poprawę jakości i dostępności świadczeń opieki zdrowotnej*¹⁷ – zapotrzebowanie na środki finansowe z przeznaczeniem na wyposażenie gabinetów profilaktyki zdrowotnej w sprzęt, o którym mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 31d ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o *świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych*¹⁸ w czterech szkołach podstawowych w łącznej kwocie 16 255 zł¹⁹. Umowę w sprawie dofinansowania zadania własnego gminy zawarto w dniu 6 grudnia 2017 r., a kwota przyznanej dotacji wyniosła 16 214 zł²⁰. Załącznikiem do umowy był wykaz zakwalifikowanego do dofinansowania wyposażenia/sprzętu, a warunkiem uznania dotacji za wykorzystaną było dokonanie zapłaty za zrealizowanie zadania w nieprzekraczalnym terminie do dnia 31 grudnia 2017 r.

Z przyznanej dotacji wykorzystano 13 713,91 zł (tj. 84,58%), a zwrotu niewykorzystanej części dotacji (w kwocie 2 500,09 zł) dokonano w dniu 9 stycznia 2018 r. Sprawozdanie dotyczące rozliczenia udzielonego dofinansowania zostało przekazane do OUW w dniu 10 stycznia 2018 r., a zaakceptowane przez dysponenta środków budżetu państwa w dniu 6 lutego 2018 r.

(akta kontroli str. 112-113, 130, 174-175, 263-267, 268-270, 321-339, 348-362)

1.4. Środki otrzymane z budżetu państwa pozwoliły na realizację przez Gminę Olesno objętych szczegółową kontrolą NIK zadań zleconych oraz na dofinansowanie realizacji wskazanego wyżej zadania własnego.

(dowód: akta kontroli str. 263-267)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

¹³ Pismem FBC.I.3110.16.2016.ML z dnia 25 października 2017 r.

¹⁴ Dz. U. z 2017 r. poz. 2077 ze zm.

¹⁵ Dz. U. z 2017 r. poz. 108 ze zm.

¹⁶ Pismem FB.I.3111.2.1.2017.AS z dnia 3 lutego 2017 r.

¹⁷ Dz. U. poz. 1774.

¹⁸ Dz. U. z 2017 r. poz. 1938 ze zm.

¹⁹ Kwota wnioskowana na jeden gabinet profilaktyki zdrowotnej nie przekraczała limitu, o którym mowa w art. 6 ust. 2 ustawy o *szczególnych rozwiązaniach zapewniających poprawę jakości i dostępności świadczeń opieki zdrowotnej*.

²⁰ W stosunku do złożonego zapotrzebowania w ww. kwocie zwiększono kwotę przyznaną Publicznej Szkole Podstawowej nr 1 w Oleśnie o 2 087 zł (w zapotrzebowaniu: 2 287 zł, w umowie: 4 374 zł), natomiast zmniejszono kwoty przyznane: a/ Publicznej Szkole Podstawowej nr 2 w Oleśnie – o 405 zł (w zapotrzebowaniu: 2 258 zł; w umowie: 1 953 zł), b/ Publicznej Szkole Podstawowej nr 3 w Oleśnie – o 373 zł (w zapotrzebowaniu: 6 700 zł, w umowie: 6 327 zł), c/ Publicznej Szkole Podstawowej w Bodzanowicach – o 1 350 zł (w zapotrzebowaniu: 4 910 zł; w umowie: 3 560 zł).

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w opisanym wyżej zakresie, obejmującym ujęcie w budżecie Gminy Olesno kwot dotacji z budżetu państwa na zadania zlecone z zakresu administracji rządowej związane z przyznawaniem i wypłacaniem świadczeń wychowawczych oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego, a także działania związane z uzyskaniem i rozliczeniem dofinansowania do realizacji zadania własnego obejmującego zapewnienie właściwego wyposażenia gabinetów profilaktyki zdrowotnej w czterech szkołach podstawowych w sprzęt, o którym mowa w części III ust. 4 załącznika nr 4 do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 24 września 2013 r. w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu podstawowej opieki medycznej²¹.

2. Prawdliwość wykorzystania i rozliczenia dotacji z budżetu państwa na realizację zadań

Opis stanu
faktycznego

2.1. W 2017 r. OPS trzykrotnie²² przekazywał do OUW informacje o wysokości przewidywanego wykonania wydatków w ramach rozdziału 85501 Świadczenie wychowawcze oraz rozdziału 85502 Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego, w tym o przewidywanych niedoborach wynoszących: a/ dla świadczenia wychowawczego – 1 854 000 zł (w lipcu), 1 904 000 zł (w październiku) i 863 000 zł (w listopadzie); b/ dla świadczeń rodzinnych, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składek emerytalno-rentowych – 200 000 zł (w lipcu i październiku). Jednocześnie wysokość środków niezbędnych Gminie Olesno na realizację zadań zleconych objętych szczegółową kontrolą NIK była wykazywana w składanych comiesięcznie przez OPS do OUW zapotrzebowaniach na środki finansowe na dany miesiąc.

Wojewoda Opolski zwiększył w 2017 r. kwotę dotacji na świadczenia wychowawcze o 1 604 000 zł²³, tj. do kwoty 8 950 000 zł, a kwotę dotacji na świadczenie z funduszu alimentacyjnego²⁴ – o 168 832 zł²⁵, tj. do kwoty 3 772 955 zł (uwzględniającej również kwotę 4 123 zł związaną ze świadczeniem, o którym mowa w art. 10 ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”²⁶).

(dowód: akta kontroli, str. 54-58, 190-191, 196-199, 208-209, 211-212, 215-2016, 221-222, 247-262)

W 2017 r. nie wystąpiły przypadki otrzymania przez Gminę środków dotacji z budżetu Wojewody Opolskiego po terminie. Burmistrz nie informował też dysponenta części 85/16 budżetu państwa o konieczności zablokowania wydatków na dotacje związane z realizacją w 2017 r. zadań w zakresie świadczenia wychowawczego oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Zgodnie z wyjaśnieniami Skarbnik Gminy nie wystąpiła również konieczność dochodzenia przez Gminę Olesno w postępowaniu sądowym należnych tej jednostce samorządu terytorialnego dotacji na realizację zadań z zakresu administracji rządowej lub innych zadań zleconych.

(dowód: akta kontroli, str. 36)

²¹ Dz. U. z 2016 r. poz. 86 ze zm.

²² W dniu 14 lipca 2017 r., w dniu 2 października 2017 r. oraz w dniu 3 listopada 2017 r.

²³ W dniu 29 września 2017 r. o 991 tys. zł, w dniu 15 listopada 2017 r. o 181 tys. zł, a w dniu 6 grudnia 2017 r. o 432 tys. zł.

²⁴ Liczoną łącznie ze świadczeniami rodzinnymi oraz składkami na ubezpieczenie emerytalno-rentowe.

²⁵ W dniu 10 października 2017 r.

²⁶ Dz. U. poz. 1860.

2.2. W 2017 r. nie wystąpiły przypadki nierytmicznego lub nieproporcjonalnego otrzymywania środków dotacji z budżetu Wojewody Opolskiego, a mogące wpływać na opóźnienia lub trudności w realizacji finansowanych z tych środków zadań. Ponadto, zgodnie z wyjaśnieniami Skarbnik Gminy, Gmina Olesno nie finansowała zadań z zakresu administracji rządowej lub innych zadań zleconych środkami własnymi.

(akta kontroli str. 36, 262, 320)

2.3. W Gminie Olesno zadania w ramach realizacji Programu *Rodzina 500+* oraz związane z wypłacaniem świadczeń dla osób uprawnionych do alimentów realizował OPS. Środki przekazywane przez OUW na rachunek bankowy Urzędu w kwotach zgodnych z przekazanymi uprzednio zapotrzebowaniami były w tym samym miesiącu przekazywane do dyspozycji ww. jednostki organizacyjnej Gminy z przeznaczeniem na realizację wskazanych zadań zleconych. OPS nie przekazywał do Urzędu informacji w zakresie dodatkowych potrzeb finansowych, ani też nie monitorował o przyspieszenie przekazania środków pochodzących z dotacji z budżetu Wojewody Opolskiego.

(dowód: akta kontroli, str. 54-58, 262, 320, 446)

Koszty obsługi świadczenia wychowawczego, o których mowa w art. 29 ust. 3 ustawy o *pomocy państwa w wychowywaniu dzieci*, a także koszty obsługi świadczeń z funduszu alimentacyjnego, o których mowa w art. 31 ust. 3 ustawy o *pomocy osobom uprawnionym do alimentów* nie zostały prawidłowo ustalone w OPS realizującym te zadania, gdyż naliczono je – w zakresie świadczenia wychowawczego – w sposób określony w piśmie Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia OUW z dnia 23 lutego 2017 r.²⁷, a nie w sposób wynikający z brzmienia ww. przepisów, zgodnie z którymi koszty obsługi ww. świadczeń wynoszą odpowiednio 1,5% oraz 3% otrzymanej dotacji na te świadczenia.

W trakcie kontroli NIK do Urzędu przekazano sporządzoną w OPS korektę sprawozdania Rb-50 o *wydatkach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami*²⁸ za IV kwartał 2017 r. obejmującą koszty obsługi ww. świadczeń w prawidłowej wysokości. Jednocześnie do budżetu Wojewody Opolskiego zwrócono w dniu 13 lutego 2018 r. nadmiernie pobraną dotację w kwocie 2 281 zł, w tym 1 947,37 zł z dotacji na koszty obsługi świadczenia wychowawczego, a 334,50 zł z dotacji na koszty obsługi świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

(dowód: akta kontroli, str. 420-435, 446-449)

2.4. Zarówno w trakcie posiedzeń komisji Rady Miejskiej w Oleśnie, jak i podczas sesji organu stanowiącego Gminy Olesno poruszano kwestie związane z rezultatami realizacji przez OPS zadań wynikających, zarówno z przepisów ustawy o *pomocy państwa w wychowywaniu dzieci*, jak i z przepisów ustawy o *pomocy osobom uprawnionym do alimentów*, wskazując na prawidłowość realizacji ww. zadań, bez formułowania w tym zakresie uwag lub wniosków. Ponadto kwestie związane z realizacją zadań finansowanych z budżetu państwa poruszano podczas narad Burmistrza z kierownikami komórek organizacyjnych Urzędu oraz jednostek organizacyjnych Gminy Olesno.

(akta kontroli str. 67-74, 75, 77-86, 89-103, 104-111, 117-123, 304-311, 312-319)

²⁷ W ww. piśmie wskazano przykładowo sposób ustalenia kosztów obsługi dla dotacji na wypłatę świadczenia wychowawczego w kwocie 10 tys. zł (tj. a/ $10\,000\text{ zł}/98,5 \cdot 100 = 10\,152,28\text{ zł}$ – łączna kwota dotacji na wypłatę świadczenia wychowawczego i koszty obsługi; b/ $10\,152,28\text{ zł}/100 \cdot 1,5 = 152,28\text{ zł}$ – kwota dotacji na koszty obsługi).

²⁸ O którym mowa w § 3 pkt 28 w związku z § 21 rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. poz. 109).

Z ustaleń kontroli *Wykonanie budżetu państwa w 2017 r.* (P/18/001) przeprowadzonej, zarówno w Urzędzie, jak i w OPS wynika, że objęte badaniem NIK dotacje na zadania zlecone związane z przyznawaniem i wypłatą zarówno świadczeń wychowawczych, jak i świadczeń z funduszu alimentacyjnego, zostały wydatkowane zgodnie z przeznaczeniem, prawidłowo zaksięgowane i terminowo rozliczone²⁹. W szczególności do Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia OUW przekazywano miesięczne sprawozdania rzeczowo-finansowe z wykonywania zadań z zakresu świadczenia wychowawczego oraz kwartalne sprawozdania rzeczowo-finansowe z realizacji zadań przewidzianych w ustawie *o pomocy osobom uprawnionym do alimentów*, a także inne sprawozdania wymagane przez dysponenta środków budżetu państwa.

(dowód: akta kontroli, str. 130, 263-267, 271-283, 363-384)

2.5. Gmina Olesno dokonała zwrotu niewykorzystanych w 2017 r. dotacji udzielonych na przyznawanie i wypłatę świadczeń wychowawczych oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego w łącznej kwocie 144 024,34 zł (w tym 142 237,10 zł w rozdziale 85501 *Świadczenia wychowawcze*, a 1 787,24 zł w rozdziale 85502 *Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego*). Od związanych z niewłaściwie ustalonymi kosztami obsługi świadczeń wychowawczych oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego kwot niewykorzystanych w 2017 r. dotacji³⁰, które zwrócono do budżetu państwa w dniu 13 lutego 2018 r. (tj. po terminie wynikającym z art. 168 ust. 1 ustawy *o finansach publicznych*) nie naliczono odsetek w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, gdyż ich kwota nie przekraczałaby trzykrotności opłaty pobieranej przez operatora wyznaczonego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. *Prawo pocztowe*³¹ za traktowanie przesyłki listowej jako przesyłki poleconej³².

(dowód: akta kontroli str. 37-40, 434-435)

2.6. Sprawozdania Rb-50 o *dotacjach/wydatkach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami* za IV kwartał 2017 r., obejmujące m.in. zadania związane z przyznawaniem i wypłatą świadczeń wychowawczych oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego zostały przekazane Wojewodzie w terminie wynikającym z przepisów części D pkt 3 załącznika nr 40 do rozporządzenia *w sprawie sprawozdawczości budżetowej* a korekta sprawozdania Rb-50 o *wydatkach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami* za IV kwartał 2017 r.³³ została przekazana dysponentowi środków niezwłocznie.

W ww. sprawozdaniach wykazano kwoty zgodne z ewidencją księgową prowadzoną w Urzędzie.

(dowód: akta kontroli, str. 271-283, 437-444, 447-449)

²⁹ Z zastrzeżeniem dotyczącym ustalenia kosztów obsługi ww. świadczeń w sposób niezgodny z obowiązującymi w tym zakresie przepisami, którego to stanu faktycznego nie uznano za nieprawidłowy z uwagi na zastosowanie się jednostek kontrolowanych w zakresie sposobu ich ustalenia do wytycznych otrzymanych od Wojewody Opolskiego, będącego dysponentem dotacji w tym zakresie.

³⁰ Tj. kwoty 1 947,37 zł w rozdziale 85501 *Świadczenia wychowawcze* oraz kwoty 334,50 zł w rozdziale 85502 *Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego*.

³¹ Dz. U. z 2017 r. poz. 1481 ze zm.

³² Zgodnie z art. 54 § 1 pkt 5 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. *Ordynacja podatkowa* (Dz. U. z 2017 r. poz. 201 ze zm.) w związku z art. 67 ust. 1 i art. 60 pkt 1 ustawy *o finansach publicznych*.

³³ Dotycząca niewłaściwie ustalonych kosztów obsługi objętych kontrolą NIK zadań.

2.7. W 2017 r. wykorzystując środki dotacji z budżetu państwa przeznaczone na realizację Programu Rodzina 500+ oraz na świadczenia z funduszu alimentacyjnego uzyskano następujące rezultaty i efekty rzeczowe:

- wypłacono 17 679 świadczeń (w 2016 r. – 11 484) dla 1 238 dzieci (w 2016 r. – 1 227 dzieci) w 1 087 rodzinach (w 2016 r. – w 871 rodzinach) wydając kwotę 8 907 762,90 zł (w 2016 r. – 5 835 169,38 zł)³⁴;
 - wypłacono 895 (w 2016 r. – 928) świadczeń alimentacyjnych dla 75 (71) uprawnionych z 45 (43) rodzin wydając kwotę 388 067,75 zł (390 435,48 zł).
- (akta kontroli str. 263-267, 363-383, 384-394, 426-431)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność jednostki kontrolowanej w opisanym wyżej zakresie, związanym z wykorzystaniem i rozliczeniem otrzymanych przez Gminę Olesno z budżetu państwa dotacji na realizację zadań związanych z przyznawaniem i wypłatą świadczeń wychowawczych oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

VI. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

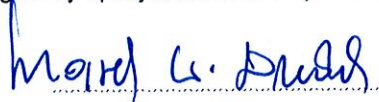
Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o NIK, kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Opolu.

Opole, dnia 26 marca 2018 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Opolu

Kontroler
Marek Dudek
główny specjalista kontroli państwowej

podpis

DEKRETOR
Delegatury NIK w Opolu
Podpis
Iwona Zyman

³⁴ Według stanu na 31 grudnia 2017 r. liczba mieszkańców Gminy Olesno wynosiła 17 397 na pobyt stały i 610 na pobyt czasowy (w 2016 r. 17 444 i 662), a liczba osób w wieku od 0 do 18 lat – 2 884 i 173 (2016 r. – odpowiednio – 2862 i 184).